

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto, Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznikov, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 111.

V Ljubljani, v četrtek 17. maja 1894.

Letnik XXII.

Državni zbor.

Dunaj, 16. maja.

Včeraj so se po binkoštnih praznikih zopet zbrali poslanci v državnem zboru. Predsednik baron Chlumecky spominja se Nestorja državnega zbora, umrlega koroškega poslanca Nischelwitzerja.

Pregledovanje obrtnih in gospodarskih zadrug.

Trgovski minister grof Wurmbbrand je odgovoril na interpelacijo poslanca Vrabca, ali je vlada načelno za to, da se uvede obligatorna revizija za obrtne in gospodarske zadruge in ali hoče v tem smislu že leta 1891 stavljeni predlog postaviti pred zbornico kot vladni predlog. — Grof Wurmbbrand je v dogovoru z ministrom notranjega in justice pojasnil, da se vlada strinja s tem načelom, naj se uvede postavno pregledovanje obrtnih in gospodarskih zadrug, med katere naj se vzamejo tudi zadruge, ustanovljene na podlagi zakonov iz l. 1852 in 1867. V ta namen nastavljeni se bodo posebni združni okrožni pregledovalci.

Ministerstvo poljedelstva.

Na dnevnem redu je kot nadaljevanje državnega proračuna za leto 1894 razprava o ministerstvu za poljedelstvo. — Poslanec dr. Dyk se pritožuje, da se naj vrši o tako važni stvari le jedna sama debata. Morda je tega kriva koalicija, katera govornikom kar le more omejuje prostost govora. Vzlasti pri tako pomenljivi stvari, kakor je poljedelstvo, treba bi bilo priliko dati, da bi zastopniki kmetovalcev obširno in vsestranski pojasnjevali sedanje poljedelske razmere ter opozarjali vlado na važnost, skrbeti v Avstriji vzlasti za trden obstanek in krepak razvoj poljedelstva.

Poslanec Dyk zato predlaga, naj se o poglavjih 28 in 29, ki govorita o posebnih državnih troških ter o gozdarstvu in montanstvu, posebe razpravlja.

Predsednik zavrne govornika ter pojasnjuje, da so se razprave tako kakor sedaj vršile že tudi pred koalicijsko vlado, da je torej očitano njegovo v tem oziru neosnovano.

Večina poslancev se odloči za dosedanje navado. Kot govorniki so se vpisali proti: Tekly, Dötz, Ferjančič, Biankini, Formanek, Rigler, Richter, Pfeifer, Dvořák, Schwarz, Luginja, Kounic, Helcelet, Hauck in Brzorad; za pa: Hompesch, Rolsberg, Povše, Schorn, Ghon, Kaiser, Morre, Forcher, Peschka, Suklje, Robič, Rainer, Polak, Bauer, Hoffmann, Doblhoff, Potoček, Garnhaft in Herk.

Poslanec Tekly se pritožuje, da bode kmetijstvo popolnoma propalo, ako mu vlada ne pomaga. Razpravlja želje kmetijskega prebivalstva sploh in naglašja, da je vsekako lažje še sedaj ohraniti kmetijski stan, kakor bode pa pozneje osnovati novega, ako sedanjí propade.

Grof Hompesch se posebno poteguje za gališko kmetijstvo in zahteva, da bi se več dajalo gnojilne soli. On želi, da se že kmalu uredi reke v Galiciji in stavi neko resolucijo zastran melioracijskega kredita.

Poslanec Dötz govori o važnosti predloženih predlogov o kmetijskih zadrugah in rentnih posestvih in izraža željo, da se ti zakoni tako hitro rešijo, kakor so se valutne predloge in črnovojniški zakon. Vladi priporoča, da naj po možnosti ovira, da se socializem ne zanese na kmete.

Za njim je spregovoril poslanec Povše, ki je v obširnem in temeljitom govoru obračal posebno pozornost na pomanjkanje vode na Kranjskem, po-

suševanje ljubljanskega barja in vrejenja Vipavščice. Potem se govornik zahvaljuje ministru, da je povabil plače delavcem v Idriji in naglašja, da se še sedaj ondi slabe razmere posebno v zdravstvenem oziru. Idrija spada mej najnevarnejše kraje v Evropi. On razpravlja potem zadolženje, ki vedno narašča in je nevarno že za državo in za družbo. Kmetijski stan je velicega pomena za državo, zato je velika dolžnost, da se skrbi za ta stan. Vlada je storila svojo dolžnost in zbornici poslancev predložila predloge, kateri imajo zboljšati kmetijski stan. Naloga zbornice bode, razpravljati o teh predlogih in jih popraviti, kar je potrebno. Poljedelski minister bode gotovo pomagal. Koncem govornik še apeluje na zbornico, da reši omenjene predloge v prid prebivalstvu. Izvrstni govor objavimo v celoti po stenografičnem zapisniku.

Poslanec Ferjančič govori o vrejenju potočkov na Notranjskem. Odvajanje povodnij ni drugače mogoče, kakor z zapornicami. Pripravljalna dela naj se izvrše kolikor je moč hitro in vode temeljito vredé ter stavi v tem smislu resolucijo. Potem govornik zagovarja zboljšanje gmočnega stanja delavcev v Idriji. On omenja, da se v okolici idrijski v več krajih kažejo poškodovanja na poslopijih, kar prihaja od podzemeljskih jam in želi, da bi vlada dala kako odškodnino.

Baron Rolsberg je za vladne predloge v zboljšanje kmetijstva, če tudi je želeli, da se še nekoliko zboljšajo. Sploh priporoča, da se kaj stori za kmeta.

Biankini pravi, da je vlada dolžna popraviti škodo, katero je napravila vinska klavzula. Predlaga več stvari za izboljšanje kmetijstva v Dalmaciji. Obžaluje, da njegov predlog, da se dovoli 100.000 goldinarjev za borbo proti strupeni rosi, še ni pri-

LISTEK

Za svobodo zlato.

Povedka iz srbskega vstanka, spisal M. Živković.

(Konec.)

IV. Smail-begovi gonjači.

Smail-beg Selmanović, muselin v Plevljah zvedel je drugi dan, da so zginoli Trojičanski menihi.

Poslje torej gonjače, da bi priveli nazaj menihe.

Ugonobiti jih ni hotel, temveč samo zaprečiti pot k ustašem. Ko bi se jim posrečilo pobegniti med vstaše, vstal bi ves sandžak, in kdo bi to zabranil, ko je tu tako malo turčinske vojske?

Lovili so torej begunce. Kedo bo neki vjel hajduke? Še podnevi ne vjameš hajduka, kako še le ponoči, ko ga prikriva tema, neznane steze in gosti gozd.

Smailjovi ljudje dospo do najskejnih straž ter jim naroče, naj pazijo na menihe-begunce; sami se pa vrnejo brezuspešno k Smail-begu.

Smail-beg bil je zvit lisjak. Vedel je, kako pomiriti rajo, če bi ga vprašala: „Kje so naši menihi?“

„Samostan vaš je v slabem stanu — poslal sem je, naj nabirajo novice in ga popravijo. V Sara-

jevem sem že naročil vašemu muftiju, naj mi pošlje kacega popa, da vam čita molitve v samostanu, nego se vrnejo menihi. Pričakujem ga vsak dan iz Sarajeva.

In raja je verjela.

Ni minolo štiri dni, ko zvedo: igumen z mnihí uskočil je k Črnemu Juriju.

V. Šajtan.)*

Črna je noč, črneje še so pa oči najkrasnejše huriske v dženetu.

Vsaj tako jo je prisposadbljal Turčin na straži Tolsto brdo na Uvec. . . Bdel in čuval je, da bi ne trpeli pravoverni muk od razburjene raje srbske.

Turčin je bdel in ni mogel zaspati.

Doma je imel svojo ženo. . . V dolgočasju štel je zdaj v hladni noči šumne udarce valov ob bregove burnega Uvca. Bdeč Turčin zadremleje.

Daleč med skalovjem, prav na mestu, kjer na levi strani zija globoko brezdno, stoji mala koliba. Ni dopadala vsakemu očesu; toda njemu, stražarju, bila je krasnejša od padišehovega dvorca v Stambulu. Na altancu prede stara mati in tik nje doji mlada žena dete, — prvorojenčka. Še trepečejo solzé v nje očeh zbog slovesa, ko ga je bil sultan poklical k vojski, da brani državo. Minulo je že pet mesecev, odkar je z doma. Le težko so ga pustili. Hrepeneče

*) Črt.

je čakal, da uzré svoje skale, kočico svojo z altanko. In ugledal je mater svojo in ženo obe v nesreči, obe v skrbeh. Hotel je obe poklicati, toda glas mu zastaja v grlu. Hotel je k obema hiteti, toda še prestopiti se ne more. Ugledate ga obe. Mati razprostira roki, ženka mu podaje otročiča. . . Objeti jo hoče — in se zbudi.

Kako mu je žal, da se mu je pokazil tako sladek sen!

V desno od stražnice čuje sumljivo šumenje. Prestraši se. . .

Posluša. Po zamolklem peketu spozna, da so to konji in odkar je šumadija zgrabila za orožje, so izvestno na konjih i jezdecí.

„Dur!“ (Stoj!)

Stražnik vikne na desno, odkoder je bilo slišati šum.

Nihče mu ne odgovori. Peketanje je slabije. . .

„Dur!“

Stražnik zopet vikne in napne petelina.

Na desno blizu trideset korakov opazi neke temne postave, ki prihajajo k stražam djavrov.

Stražnik sproži.

Puška počí, zagrmi druga, stražnik zavpije in pade. . . bistro oko je i v temi dobro zapazilo, odkodi je zablisnila prva puška.

Iz stražnice skočijo Turčini. Bilo jih je dvajset. Vname se čuden boj.

3/4 6 m. m. 7

šel v zbornici na vrsto. Revščina v Dalmaciji je silno velika.

Za njim je govoril Schorn, ko sklepam to poročilo.

Narodna šola.

Govor poslanca dr. Gregorca v drž. zboru dne 27. aprila 1894.

Slovenci zahtevamo poleg verske tudi narodno šolo. Velečeni gosp. poslanec dr. Pattai je rekel nedavno v nekem slavnostnem govoru: „Nežno otroško srce mora se od začetka svojega razvoja varovati vsacega verskega vznemirjenja in naj se izroča učitelju, ki jednako misli s svojim gojencem o veri in narodnem bistvu“. Prav lepe, prav resnične besede! Krščanski narod se mora zadovoljiti le s krščansko versko šolo, katera je ob enem tudi patrijotičnonarodna. Narodno šolo mora dandanes vsak narod zahtevati in imeti, če hoče narodno živeti in neče narodno propasti. (Dobro! Dobro!) Taka šola je k sreči pri nas vsakemu narodu s članom 19 državnega osnovnega zakona l. 1867 zagotovljena. Slednji narod ima neporušljivo pravico varovati in gojiti svojo narodnost in jezik. Vsi jeziki so v šoli jednaki in vsakemu narodu se morajo dati potrebna sredstva za izobraženje v svojem jeziku. Če kdo opazuje razmere v Avstriji brez predsodkov, mora priznati, da so te zakouite določbe bile jako modre, pravične in potrebne. Pogoji so miru mej narodov, prospevanju, da celo obstanku naše lepe domovine. Tembolj je obžalovati, da se še ni našla vlada, katera bi dobrote tega državnega temeljnega zakona vsem narodom v polni meri dajala. Obžalovati moramo, da imamo vedno vlade, katere zlasti Slovanom kratijo dobrote tega državnega temeljnega zakona in neljubo veliko borbo provzročujejo in pospešujejo. Posebno mi Jugoslovani smo v tem boji žrtvovali ogromno talentov, časa in denarja ali še vedno ni videti konca. Kar pa nas najbolj žali, je pač to, da mej našimi narodnimi nasprotniki naha-jamo vedno v prvih vrstah birokracijo, avstrijsko uradništvo. Nič ne more bolj uzaliti našega naroda, nego to, da mu tam delajo krivico, kjer bi ga morali varovati.

Naša birokracija še vedno misli, da državi najboljše služi, ako ovira in zatira naše narodne težnje.

Gospodje še vedno mislijo, da bodo Slovenci in Hrvate zagrebili v italijanski ali nemški grob.

Petindvajsetletna skušnjaja bi jih že bila vendar morala izučiti. Res je sicer, da Slovenci dosedaj nismo dobili nobenega deželne šolskega sveta, nobenega deželne šolskega nadzornika, nobenega učiteljišča i. t. d., ne da bi poprej ne bili morali prestatati večletnega trdega boja. Toda to ni moglo biti drugače, morali smo prevzeti boj, ki se je nam vsilil, in ga še vsprejememo, ker vemo, da je boj za narodno šolo jednakega pomena z bojem za naš naroden obstanek ali propad.

Borba za narodno šolo se je nam vsilila, ali je ravno zaradi tega potrebna, dobra in pravična, in

zatorej upamo zmage. Kar se tiče ljudske šole, smo na Kranjskem že skoro popolnoma premagali.

Tudi na Dolenjem Štajarskem smo napade štajarskega deželne šolskega sveta na našo slovensko ljudsko šolo z mnogobrojnimi pritožbami na učno ministerstvo odbili.

Sedaj naši nasprotniki pred vsem napadajo nas ob jezikovni meji in se trudijo, kako bi osnovali majhne čisto nemške ljudske šole v jezikovno mešanih trgih na Dolenjem Štajarskem.

S pomočjo avstrijske birokracije se jim je to v treh trgih posrečilo, ali to se ne boče obdržalo.

Ne boče minolo dve leti, pa se bodo te šole morale utrakvistično preosnovati. Pri tem se je jako čudno postopalo.

Fanatičen okrajni glavar je n. pr., da dobi potrebno število nemških otrok, slovenskemu cestarju otroke za nemške vpisal, in ga je takole poučil: „Jaz sem tvoj predstojnik, ti pa moj podrejenec in jaz storim s tvojimi otroci, kar hočem“. Ravno to je storil s slovenskim kravjim hlapcem, češ on služi pri nemškem gospodarju in zatorej morajo njegovi otroci biti nemški.

Iz dobe glavnega naskoka na našo slovensko ljudsko šolo na Štajarskem povem naj samo jeden dogodek. Neki učitelj blizu Ptuja se je zameril okrajnemu šolskemu nadzorniku, ker mu je premalo ponemčeval. Seveda so ga morali kaznovati ali kako? Tega učitelja so poslali kar v pokoj, ker „na mrzlo postaviti“ ga niso hoteli. „Na mrzlo se postavi“ s tem, da se učitelj vzame iz slovenskega kraja in postavi v nemškega. Nemci pa ne marajo za slovenskega učitelja, to je deželni šolski svet kmalu spoznal in zatorej so iznašli drugo sredstvo. Sklenili so ga vpokojiti, ali kako? Okrajni zdravnik v Ptujju je napravil spričevalo, da je dotični učitelj tako bolan, da ne more več službe opravljati. Na to so ga vpokojili in je še sedaj vpokojen. Nikdo se po temu ni bolj čudil, kakor dotični učitelj, kajti on še ni bil nikoli bolan in je še sedaj popolnoma zdrav. (Smeh.) Vse pritožbe niso nič pomagale, tudi učno ministerstvo se nanje ni oziralo.

V Istri so razmere glede na ljudsko šolo še žalostnejše. Po najnovejših podatkih je ondu 46000 za šolo godnih otrok in od teh jih 18 000 nima potrebnih hrvatskih šol. Glavna krivda zadeva šolska oblastva, katera le z laškimi šolami strežejo narodu, o snovanju hrvatskih ljudskih šol pa ne marajo ničesa slišati in jih po možnosti ovirajo.

Hrvatska občina Poljane je zgradila velikansko poslopje in je z vsem potrebnim preskrbela, morala se je pa vendar boriti tri leta, da je dobila ljudsko šolo in sicer še le po ugodni rešitvi učnega ministerstva. Tako se prezira in tepta slovensko-hrvatsko večina v Istri; raji jo puste v nevednosti, kakor bi jo pa vzgojevali pametno in pedagoško.

V Trstu Slovenci še vedno ne morejo dobiti ljudske šole, ravno tako tudi v Gorici, če tudi se je potreba slovenskih šol v obeh mestih komisijo nelo konstatovala. V Gorici je za 12 Italijanov, poitalijančenih Slovanov in poitalijančenih Nemcev 25

ljudskošolskih razredov, pa za 7000 Slovencev ni nobenega razreda. Ti se morejo zadovoljiti z zasebno šolo, katero obiskuje 320 otrok. Tako morejo Slovenci dvakrat plačevati, jedenkrat za italijansko občinsko šolo in potem za svojo zasebno šolo, kar je gotovo velika krivica.

Slovenci v Gorici so prosili tri leta zaporedoma za slovensko šolo ali stvar se je le še zavlekla. Tako je deželni šolski svet dne 20. februarja 1893 odločil v zmislu prositeljev, ali ministerstvo je odločitev razveljavilo in odredilo nove preiskave, ki bi bile morale biti končane do 15 dne septembra minolega leta ali so se končale še le v decembru in sicer na način, ki popolnoma ne ugaja minister-skemu nalogu.

Od tega so minuli že štirje meseci, ali se še vedno ničesa ne zgodi. Ministerstvo je stvar že priganjalo, ali goriški mestni zastop se za to ne zmeni, ker misli, da ti opomini niso resni, mestni šolski svet ne skliče nobene seje, ali se pa prošnja za slovensko šolo iz ničevnih vzrokov ne postavi na dnevni red.

Ključ, da se more razumeti tako postopanje, je v namestniškem poslopju v Trstu, kajti ni nobene dvojbe, da je sedanja sestava mestnega sveta in mestnega šolskega sveta v Gorici posledica protekcije deželne vlade.

Bivši minister Gautsch je drugače ravnal; ta je odločno in brzojavno zaukazal, da se takoj osnuje nemška šola v Ljubljani. Vse drugače pa postopa ministerstvo glede na Trst in Gorico, ker tukaj gre za želje Slovencev. Tu je ministerstvo popolnoma onemoglo. Sicer se pa prigode in puste na Primorskem stvari, katerih ne moremo drugače imenovati, kakor avstrijsko zaslepljenje. (Dalje sledi.)

Politična uprava.

Govor poslanca Viljema Pfeiferja v državnem zboru dne 11. aprila.

Visoka zbornica! Pri obravnavi poglavja o politični upravi se moram pred vsem pritoževati, da se v slovenskih pokrajinah nastavlja pri upravi uradniki, ki so slovensčine popolnoma nevedni, ali so jo le nekoliko zmožni, kakor bi bila državna služba preskrbovališče za nemške uradnike.

Kako more občevati z narodom uradnik, ki njegovega jezika ne zna, in kako opravljati službo? (Tako je!) Kaj bi rekli Nemci, ko bi v njih pokrajinah nastavili uradnikov, ki ne umejo jezika naroda, ki ne znajo nemški? To bi bil ogenj v strehi, to bi bilo nečuvno izzivanje! (Čujte!)

Pri Slovencih se pa to sme zmirom zgoditi. To je celó razumljivo samo po sebi. Vlada da službo in plača; za drugo se ne briga. Misli si: Kdor dobi službo, dobi tudi sposobnost, v tem slučaju jezikovno znanje. Cudeži se pa več ne gode, zlasti sveti duh ne prihaja več o Binkoštih, da bi nemškim in italijanskim uradnikom vtil slovenski narodni jezik. Jezika se je treba naučiti, ne da se po svetem duhu s čudežem vtili, kakor menda naša visoka birokracija še vedno misli.

Jezikovno znanje je pogoj za podelitev službe in bi se moralo ravno tako strogo zahtevati, kakor se zahteva druga kvalifikacija.

Navadno se izgovarjajo, da se ne oglašajo za politične službe prosilci večji slovensčine. To je splošno morda res, ali tako hočejo imeti, je vse tako vravnano, da se jezika večji prosilci ne dobé.

Da, kaže se, da pri politični upravi ne marajo za nobenega plebejca, da se umetno plemenitnikom daje prednost pred drugimi. Če to izrečem, moram Vas zagotoviti, gospoda moja, da mi ni za osebnosti, da se nečem dotikati na noben način sposobnosti elementov, ki pridejo v poštev, najmanj pa plemstva, katerega smatram za važen faktor v naši državi.

Ko se prezirajo meščanski elementi in se kaže, da je plemeniti rod prva in najvišja kvalifikacija za politično službo, je status politične službe v ministerstvu, pa tudi v prvi in drugi instanci pravi gotski almanah, tako da nehoté moramo reči: Politična služba je domena plemstva. Neplemeniti življi so izključeni, če ne zakonito, pa faktično s tako doslednostjo, kakor bi to bilo utemeljeno v zakonu.

Da se meščanski element odrine, ni treba zakonov, to se drugače gotovje doseže: Vzame se toliko praktikantov, da ni v nobeni razmeri k številu konceptnih uradnikov, v nobeni razmeri k številu po navadi izpraznjenih služb; po pravem načelu bi se smelo slednje leto vzeti ne toliko prakti-

Z jedne strani zablisne dvajset pušek v tmo, v gosto, neprezorno tmo; z druge strani poka samo jedna puška, toda ta puška je v zanesljivi in skušeni roki. Zopet je počila, in ko dvajset stražarjev prihiti na ono mesto, oglasi se puška samopalka dvajset aršinov dalje.

Turki so vsi preplašeni. Ne pomislijo, da so vstavili svoje mesto, ne morejo pojmiti, kako dobro nosi ta puška. Mislijo, da se bijejo s šajtanom (črtom) samim.

Izmed dvajsetih pade jeden, pade drugi, zvrne se tretji, četrti . . .

Stražarji opazijo, da vrste njih postajajo redke. Nebo se zaznava.

Puška samopalka ne poka več.

Jutranja zara odpre Turkom oči.

Kacih trideset korakov od straže drvi čudna postava.

Preko polja lete štiri kopita ko blisk — glavi na njih sta dve.

„Allah-il-Allah!“ šepčejo Turki in čuda da ne odreneve.

„Šajtan!“

Toda niste bili samo dve glavi, bili ste i dve bitosti. Bil je to konj, mali, brdjanski konj in na njem nekdo jaše . . . kakor bi ne bil človek. Na glavi nima ni čalme, ni fesa, na životu ni haljine ni čakšire — kaka prikazen!

Kar bulukbaša zavpije:

„Pop!“

Uganil je.

Najmlaši onih tvegaj se svojo glavo — pogine li, poginil bo saj sam in drugi odneso zdrave glave. Dokler je imel krogel, streljal je na Turčine, begal z mesta na mesto in zopet streljal. Toda pošle so vsem krogelje in danilo se je. Podil je konja, kamor so zginili tovariši — rajše pogine, nego živ priti v roke besnim Turčinom.

„Pop, pop!“ kriče Turki in vsi drve za begunom.

Ko se razkadi dim, pogledajo na poljano.

V daljavi, kamor ni smel stopiti Turčin, ugledajo malo tolpo črnih postav — stali in čakali so svojega rešitelja.

Strašne kletvine zaorijo med Turčini, strašne kletvine, toda neškodljive, kakor njih krogelje — —. Še istega dne prijavi se mnih s svojim igumonom pri rudniškem vojvodi Milanu Obrenoviču.

In bili so se, junaško borili v gigantiških bojih, kar jih je bilo najti v jedni pokrajini iz vse carevine.

Pomrli so v boju do poslednjega. Toda njih krogelje, puške in njih kri — poleg neštevilnih družih — položile so temelj današnji svobodi srbski.

Spominjajmo se jih in kličimo jim slavo!

A. S.

kantov, kolikor mest se izprazni. Pri avanzovanju se pa daje plemenitašem prednost.

Neugodno razmerje je tudi mej praktikanti, ki dobivajo adjutum, in mej praktikanti, ki ga ne dobivajo. Navadno polovica praktikantov adjutuma ne dobiva, včasih tudi nad polovico, da včasih dve tretjini adjutuma ne dobivajo in ga dobiva le jedna tretjina. Trpi več let, da najmlajši praktikant dobi adjutum, potem pa še mora dve do štiri leta čakati, da dobi prvo uradniško mesto, da postane koncipist. Prakticiranje traja torej šest do osem let. To odganja nadarjene meščanske juriste od politične službe.

Meščanski ali kmetški stariši so veseli, da svojega sina vzdržé v šoli, ne morejo ga vzdrževati ali pa podpirati še potem šest ali osem let. Zato pa gredo meščanski juristi k odvetništvu ali notarijatu, kjer že dobivajo plačo kot praktikanti, ali pa k pravosodju ali kam drugam, kjer dobé hitreje uradniška mesta ali adjutum. V politični službi revni meščanski juristi ne morejo tekmovati s sinovi iz bogatih rodbin, kateri svoje sinove še več let po dovršenih študijah stanu primerno vzdržujó, zato se pa v politično službo ne rinejo in jo prepuščajo premožnejšim.

Na videz v tem ni nobene krivice, nobene neumestnosti, naravno je, da lažje tisti, ki kaj ima, čaka zaslužka, kakor tisti, ki nič nima; poslednji je tega sam kriv, zakaj pa nima?

Kak državni zagovornik bi morda našel v tem še državni interes, ako hočejo mladi aristokratje nekaj let državi delati zastoj in tako pomagati njenim financam, v čemer nekateri vidijo patrijotično dejanje, drugi pa egoizem, da se odganjajo meščanski juristi od politične službe.

Ravno ta namen, to je, da se plebejci odganjajo od politične službe, ima uredba, da konceptni praktikant dobi prvo službo v X. razredu: mesto koncipista z 800 gld., dočim avskultant pri sodišču postane takoj pristav s 1100 gld.

Ta naredba je kakor nalašč, da se manj premožni odženo od politične kariere in se ta prihrani le za premožnejše. To je nekako preziranje državnega osnovnega zakona, kateri določa, da so vsi uradi vsem državljanom jednako pristopni. Kar ta zakon proglašá, se pa zviščno preprečuje.

Da se poleg plemenitnikov, kateri imajo v svoji sredi velečastite zastopnike, katere spoštujem in cenim, tudi meščanskim elementom zagotovi primeren del pri politični upravi, si usojam staviti nekatere nasvete:

Prostovoljno službovanje neplačanega konceptnega praktikanta se opusti, ker ni dostojno države.

Število konceptnih praktikantov naj ne presega števila adjutumov.

Konceptni praktikanti naj se vsprejemajo le po razpisu. Ta mesta razpišejo se le jedenkrat (k večjemu dvakrat) v letu in sicer v avgustu, ko so se končale šole. Mej letom do drugega razpisa je vsprejemanje izključeno.

Mest praktikantov se toliko razpiše, kolikor je adjutumov izpraznjenih.

Pri več jednako sposobnih prosilcih se naj tako izbira, da meščanski elementi dobe razmerno število mest.

V mešovitih deželah naj se adjutumi oddajajo le prosilcem, kateri znajo dotične jezike v besedi in pisavi in da jezikovno znanje že v prošnji dokažejo, ne se pa jezika še le uče, ko dobe mesto. Na noben način bi se adjutumi ne smeli drugače oddajati.

Če se ta red vpelje in strogo drži ne bode manjkalo jezika zmožnih uradnikov.

Sploh mi je nerazumljivo, da se še vlade morajo spominjati na samo po sebi umljivo naravno načelo, da javni uradnik mora biti večé jezika naroda, mej katerim slušbuje.

In naposled naj se skrbi za pravičnost v avanzovanju. Osebna zasluga naj odločuje, prenehajo naj vse protekcije; potem se ne bode več prigodilo, da nekateri mladi aristokratje letajo od dežele do dežele in s 30. letom že dosežejo službe, kakeršnih zaslužni neplemeniti uradniki ne dosežejo niti s 50 leti.

Večkrat se manj priljubljeni, da se bolj priljubljenim naredi mesto, nalašč mučijo, da zgodaj pojdejo v pokoj, ali si poiščejo drugo službo.

Ker me pri mojem današnjem govoru niso vodili nobeni osebni oziri, ampak le stvarni nagibi, naglašam, da se nisem hotel dotakniti na noben način zmožnosti ali poštenosti kakega stanu.

Hotel sem le pokazati sredstvo, kako naj se odpravijo nekatere neprilike. Če se bode na to oziralo, zginila bode nevolja mej prebivalstvom in uradništvom, ker ne bode povoda za daljše pritožbe. In s tem sklepam.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. maja.

Ulični napisi v Pragi. Namestništvo je razveljavilo sklep mestnega sveta praškega, pa katerem so ulična imena lastna imena, ki se ne smejo prevajati.

Petindvajsetletnico mejverskega ljudskošolskega zakona proslavljali so liberalci o Binkoštih v raznih krajih. Tudi liberalni učitelji so imeli v ta namen več shodov. Vsi ti shodi so bili nekako izzivanje konsekvatcev in kažejo, kako malo odkritosrčno se liberalci drže koalicije.

Rusini imajo v juniji velik shod, na katerem bodo poslanci poročali o položaji. Morda se bode skušalo narediti kako sporazumljenje, ali najbrž ne bode šlo. Razpor mej Rusini se ne bode dal poravnati. Nasprotja so prevelika. Vsak tak shod jih bode še le bolj povečal.

Civilni zakon na Ogerskem. Če je verjeti nemškimi listom, je ogerski ministerski predsednik dobil na Dunaju dovoljenje, da predlogo o civilnem zakonu zopet spravi pred zbornico. Zbornica poslancev bode še ta teden, se bavila s to stvarjo, nato pa pojde vsa stvar zopet v gospodsko zbornico. Liberalci se nadejajo, da se mnogi člani gospodske zbornice novega posvetovanja ne udeležijo in je zatorej upanje, da zmagajo. Če pa drugače ne pojde, hoče pa vlada priporočati kroni, da se v-č novih članov pokliče v gospodsko zbornico. Pomenljivo je pa, da se zbornice poslancev vlada ne upa razpustiti, da bi nove volitve pokazal, je li narod zares za civilni zakon. Menda slutiti, da bi pri novih volitvah ne dobila zadostne večine.

Srbija. Srbski ministerski predsednik je izdal strog ukaz proti radikalnim shodom, na katerih se ugovarja kraljevemu ukazu, po katerem se povračajo pravice kraljevim starišem. Taki shodi se morajo zmatrati za rovanje proti javnemu redu in se imajo s silo razgnati, sklicevatelje pa zapreti.

Crispijeva zmaga v zbornici. Bivši italijanski minister Rudini je v izvrstnem govoru dokazoval, da je treba varčevati pri vojni, ker drugače se Italija iz finančnih zadreg nikdar ne izkoplje. Crispi mu je pa odgovarjal, da se pri vojni varčevati ne more. Sedaj je mir zagotovljen, ali kdo ve, koliko časa bode se obstala tridržavna zveza. Prav lahko se pripeti, da se Avstrija in Francija kedaj združita. Ko bi bila italijanska vojna bolje organizovana bi leta 1867. Francozi ne bili zaseli Rima in sedaj bi Italijani bili v Tunisu in Aleksandriji. Vseh političnih nesreč Italije je kriva slaba organizacija vojne. Kedor ljubi svojo domovino, mora biti proti pomanjšanju vojne. Večina zbornice je pritrčila Crispiju. Seveda se ne ve, če Italija ne bode tega glasovanja plačala s popolnim finančnim porazom. Ko ne bode kje vzeti denarja, bode še vojna radi pomanjšali, ali bode vže morda prepozno.

Anglija. Trgovski minister Mundella je odstopil. Bil je v ravnateljstvu neke družbe, katere je pa z velikimi zgubami napravila bankrot. Pokazalo se je, da se je vže več let sleparilo. Posebno je trgovski minister moral vedeti, kako stoje stvari, ker je poprodal zadnje čase skoro vse delnice tega zavoda. Nekateri časopisi začeli so ga zaradi tega napadati in naravno je, da ni mogel več ostati minister, ko je v tako stvar zapleten. Vladni stranki pa vsa zadeva ne ne bode škodovala, ker jo opozicija ne more izkoristiti, ker so drugi ravnatelji vsi bili konservativci.

Socijalne stvari.

Protestantstvo.

Lipsko glasilo še vernih protestantskih pastorejv »Grenzboten« je nedavno priobčil članek o verskih razmerah mej luteranci, v katerem piše mej drugim tako-le: »Naši liberalci so tako ugonobili versko čustvo mej protestantskim ljudstvom, da že ni več upanja, da bi se iznova oživilo. Res je, da se sedaj stavijo različne cerkve za naše berlinske pogane, res je, da dostojanstveniki v vojaški obleki prihajajo ob nedeljah k pridigi v cerkev, toda če kedo misli, da te demonstracije vrnejo vero, ta se moti in zasluži pomi-

lovaven smeh. Z ozirom na te demonstracije bi se najraje razjokali. Vera je umrla v Berlinu, Hamburgu, Bremenu, v vseh velikih mestih. In temu se ni treba čuditi. Ali ne priznavajo na ves glas brezverstva celotisti, katerih naloga je vzgoja pastorejv. V Berlinu, v Halli, na večini teoloških protestantskih fakultet uče najznamenitejši profesorji nacijonalizem. Bogoslovna šola Ričl-ova, ki ne priznava božanstva Kristusovega, zmaguje povsod. Sloveča Beyčlag, Harnak in mnogoštevilno njeno spremstvo že v obče ne veruje v Gospoda Kristusa in se ne boji oznanjati svojih načel. In pod vodstvom takih profesorjev se pripravljajo mladi bogoslovci za svojo bodočo duhovsko službo. Vsak dan se jim razlaga, da je bil Kristus navaden modroslovec, da ni delal nikacih čudežev in da je evangelij samo zbirka legend. Naslušavši se teh brezbožnih naukov, odhajajo nesrečni po farah, da bi oznanjevali to, česar sami ne morejo verovati. Kako spolnujejo to grozno nalogo? Jeden protestantskih pastorejv (Lorh) odgovarja temu v zanimivi knjižici: »Moje odstavljeneje od službe za voljo mojega verskega prepričanja.« Nič ni žalostnejšega in strašnejšega, nego ta knjižica. Lorh pripoveduje, kako je izgubil vero na vseučilišču, kako je potem živel v svoji fari, ne verujoč v krščanstvo in vkljub temu spolnujoč svoje dolžnosti. Ker nas zanima v ti izpovedi, je to, da Lorh priznava, da je še na vseučilišču spremenil obliko sv. krsta. Tedaj krst, ki ga je on delil, nima pomena. Pastor Švalb, znani pridigar pri sv. Martinu v Bremenu, je še odločnejši nego Lorh. On uradno naznanja nevero in uprav sedaj ima izdati knjižico: »Ali je Kristus Odrešenik?« dokazujoč v nji, da Kristus ni bil odrešenik in da ni odrešil človeštva. Lorh in Švalb sta značilna zastopnika nacijonalističnih pastorejv. Toda tisoč drugih mej njimi je tudi izgubilo vero na vseučilišču, vendar oni ostajajo na svojih mestih, ker so oženjeni in imajo otroke in skrbé, da ne zadenejo v svojih pridigah ob nobeno načelno vprašanje. Oznanjajo prirojeno pravost in te se drže. Ali je tedaj čudno, da z orjaškimi koraki napreduje na Nemškem socijalizem?»

Tako piše vplivni list protestantskega duhovstva, ki gotovo pozna razmere. Še tisto mrvo krščanstva, kar ga je pustil Luter, je uničil — liberalizem, kakor sami priznavajo. Svoboda pouka na vseučiliščih jo zatrla vse tale verskega prepričanja. Izmej vrstic navedenega članka čujemo kakor milo prošnjo — za versko šolo. Protestantje, ki imajo še kaj vere, so si hoteli pomagati v svoji grozni stiski parlamentarnim potom. V nemški zbornici so predlagali, naj se dá sinodam večjo oblast, da vodijo volitve pastorejv in da določijo prisego, katero mora priseči vsak, kedor nastopi kako duhovsko službo. Ta sredstva ne bodo spremenila src, toda vsaj nekaj je. A značilno je, da so se narodni liberalci, svobodni konservativci in socijalisti združili in so glasovali proti predlogu. Bil je vsejedno pred nekaj dnevi vsprejet; pomagala sta centrum in poljsko kolo.

Tudi tu se je pokazalo, da je liberalizem najgorja slana za vsakerno vernost in da je sovražstvo do vere z liberalizmom zraščeno. Bog nas varuj zveze ž njim!

† Andrej Jeglič,

ravnatelj deželnega računarstva v Gorici.

Visoko cenim učenjaka,
Ki nam preganja temo zmot,
A bolj še cenim poštenjaka,
Ki vé in hodi pravo pot.
S. Gregorčič.

V torek, dné 15. t. m., smo spremili k zadnjemu počitku moža, o kojem ne vemo ali je bil bolj skromen ali bolj delaven in zaslužen mož. Občinstvo — slovensko in italijansko — je pokazalo, kako zelo je čislalo blagega pokojnika, ki je bil vsakemu človeku dober, kjerkoli je utegnil. S čitalnišnega okna je visela črna zastava narodnjaku, tega najstarejšega slovenskega društva mnogoletnemu predsedniku. Narodnjak je bil pokojnik v obitelji in v javnosti. Odkar je prišel v Gorico — od l. 1861. — je bil vedno slovenski mož v slovenskih društvih. Več let je bil tudi odbornik polit. društva »Sloge«. Le zadnja leta se je mož »stare« stranke čisto umaknil v čbitelj, užaljen radi bratomornega prepira. Napadi na prijatelje, ki so ž njim delali za

preporod slovenskega ljudstva na Goriškem, so mu bili čez mero krivični in so ga hudo boleli. Sicer pa je bil pokojnik pokoja že potreben, ker je imel že 67 let.

Njemu in dr. vitezmu Tonkli-ju smo se imeli zahvaliti, da smo imeli v kupčijski in obrtni zbornici tudi slovenske zastopnike do letos, ko so to nalogo prevzeli manj srečni politiki.

Zastavljavica in hranilnica Monte di Pietà mu je položila na krsto zaslužen venec, ker jej je pomagal k novemu življenju in velikemu napredku v denarnem prometu.

Deželni odborniki, njim na čelu Nj. ekselence grof Coronini, so osebno prisostovali pogrebu in s tem pokazali hvaležnost in spoštovanje, katero je rajnik užival v deželni hiši.

Zbralo se je tudi iz okolice polno slovenskega občinstva, in pred cerkvico na starem pokopališču so mu zapeli peveci pod vodstvom č. g. L. Licina milo zadnjo pesem.

Rajnik je bil dober katoličan in vesten kristijan, prijatelj duhovnikov. — Njegova družina je bila ena najbolj narodnih in gostoljubnih v Gorici. — V uradu je bil pokojnik odličen uradnik, da takega računarja ni bilo v deželi. Uradi in zavodi so ga prosili pomoči in sveta.

Njegov spomin ostane nam vsem drag, obitelji časten, narodu hvaležen. N. v m. p. l. — a.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. maja.

(Nedeljski počitek pri trgovskih obrtih.) Včeraj je bil v uradnem državnem zakoniku objavljen zakon, ki določuje nedeljski počitek glede obrta z živili. — Prodajani živili je na Dunaju in v mestih z več nego 20.000 prebivalci dovoljeno ob nedeljah do 12. ure opoldne in od 6. ure zvečer do 8. ure, drugod pa k večjemu do treh popoldne. Zapreti torej morajo ob nedeljah svoje prodajalnice branje vci i prodajalci mešanega blaga, delikates, suhega mesa in klobas, sploh vsi, ki prodajajo živila, ob 12. uri, ob 6. uri samo do 8. ure zopet odpreti. Pekarije, konditorije, gostilne ta ukaz ne zadeva. Ta določba stopi takoj v veljavo, torej se morajo prodajalci te vrste vže prihodnjo nedeljo ravnati po tem zakonu.

(Osebnost.) Naš rojak g. Alojzij Pogačar premeščen je iz Pirej Aten na konzulsko mesto v Novi York.

Prevzvišeni gospod knezoškof so danes posvetili 39 portatilov.

(Gorje ti ubogi kmet, gorje!) Danes dobili smo od raznih krajev z Dolenjskega, tako iz Leskovece, iz Dobrepolj, od sv. Gregorja, iz Ribniške doline, iz St. Janža iz loške okolice silno žalostna poročila, da je včeraj divjala grozna nevihta, ki je donesla seboj točo, ter je napravila po omenjenih krajih neizmerno škodo. Polje, ki je letos kazalo izredno lepo je na enkrat vse uničeno. Ubogi kmet hodi po polji in vije roke na razvalinah svojega truda in upa. — Za danes iskreno prosimo gg. poslance naj nemudoma store potrebne korake, da izposlujejo državno podporo za ubogo naše poljedelsko ljudstvo. Natančnejša poročila objavimo jutri. —

(Nemški šulferajn) je imel dné 14. t. m. v Olomucu svoj shod. Zupan olomuški, Engel, je mej drugim izrekel duhovitost: „Olomuc čuti, da nad njim počiva binkoštni blagoslov nemškega duha“. To je gotovo verjetno, saj župan mora že vedeti, kaj čuti mesto ali kati? Znani besednik dr. Vajtlöf se je pri ti priliki kregal proti duhovstvu, katero se protivi blagotvornemu šulferajnu. Tožil je, da primanjkuje nemških duhovnikov. Zanj in za njegove somišljenike je po našem mnenju še jeden odveč. Sicer pa povdarjamo, da škofje sprejmó vsacega Nemca, ki se oglasi v semenišče, Čehe pa nasprotno zeló prebirajo. Čim več bo ljudskih in srednjih šol, na katerih bo počival duh nemškega šulferajna, tem manj bo veselja za duhovski stan, g. Vajtlöf! Ker smo sedaj v dobi koalicije, je pač zanimivo, da sta ministra Plener in Wurmbrand pozdravila zborovalce. — Zgodovina liberalne dobe v Avstriji pa ne vé za noben slučaj, da bi bil kak minister pozdravil kak „katoliški shod“; trdi se pa, da imamo konservativne ministre.

(Iz celovške škofije.) Razpisane so župnije Bleiberg-Rovte, Ingolstal, Mižica in Selo do 23. junija t. l. — Na binkoštno nedeljo in ponedeljek so delili mil. g. knezoškof v stolni cerkvi vkup 1248 birmancem zakrament sv. birme.

(Izpod Žalostne Gore na Dolenjskem.) 15. maja. Dopisi iz našega kraja, seosebno pak izpod Žalostne Gore, kjer je jedna najimenitnejših božjih potov na Dolenjskem, so jako redki. Zato se je nekdo odločil, da vrlemu „Slovenec“ iz našega divnega kraja včasih poroča kake novosti. Pred par meseci so v bližnjem Mokronogu domoljubi ustanovili okrajno posojilnico, katera — kakor mi je pravil prijatelj, še precej dobro vspeva. Ljudje se kaj pridno oglašajo za posojila; vlog pa dobiva zavod prav malo. Sploh se kaže pri vsacem novem podjetju, da naši ljudje še nimajo pravega zaupanja za nove denarne zavode. Domača inteligencija pa vse premalo uvažuje take potrebe, ter nekaterniki se za to premalo brigajo. Veliko pač je še starih grešnikov, oderuhov, ki imajo denar — toda le za visoke obresti po 10, 12% in še več; poleg tega pa še razne usluge za dobrote, tako, da naš ubogi trpin — kmet pri taci brezvestnih ljudeh pogosto plačuje 20—50% obresti na leto! Zavoljo tega vže naj bi vsi pravi domoljubi, katerim leži na srcu blagor našega kmeta, podpirali posojilnico z vsemi svojimi močmi, ter na ta način uderuhom zaprli sapo.

(Ustanovni shod): najmlajše Ciril Metodove podružnice za Velikovec in okolico obnesel se je na binkoštni ponedeljek v Štebnu prav sijajno. V nedeljo je hudo deževalo in pokvarilo nemškimi pevci celovškimi, ki so šli v Velikovec krpit nemški značaj „treudeutschege“ tega mesta ponemčevalno delo, a v ponedeljek je sijalo Slovincem prijazno solnce, ko so prihiteli iz Velikoveca zlasti pa iz okolice v obilnem številu na važni zbor. Zbralo se je v žal, pretesnih prostorih kakih 300 zborovalcev, ki so pazno poslušali navdohene govore spretnih govornikov. Kot vladni komisar je bil navzoč g. c. kr. okr. komisar V. Kremenšek iz Velikoveca. Najprej je dokazoval č. g. stolni kaplan M. Ražun potrebo verske šole in šibal njene nasprotnike, ki so se vpravi dan zbrali v Celovcu, da proslavljajo brezverske šolske postave. G. Fil. Kandut je govoril o slovenski šoli in kazal, kako potrebna nam je, da more šolski poduk doseči svoj namen. Potem č. g. mestni kaplan Fr. Treiber razložil namen in pomen šolske družbe sv. Cirila in Metoda. Lepi in navdušeni govori so na udeležence napravili globok utis. Novih udov se je vpisalo 84 in udnine nabralo nad 60 gl. Po volitvi odbora se je zborovanje zaključilo in vršila živahna prosta zabava, pri kateri je vstrajno in dobro pelo slovensko pevsko društvo „Korotan“ iz Šmihela nad Pliberkom in pri kateri seve tudi navdušenih napitnic ni manjkalo! — Prišlo je na shod tudi nekaj nasprotnikov in soc. demokratov iz Velikoveca, a shod vršil se je povsem mirno. — Živela najnovejša naša narodna postojanka na Koroškem!

(Pevskemu društvu „Slavec“), je kakor se nam poroča, pristopil kot ustanovni član s svoto 40 kron, velečastiti gospod Vaso Petričič, podžupan ljubljanski. Bog živi veledušnega podpornika.

(Dolenjska železnica.) Poroča se nam: Dolgo zaželeno Dolenjska železnica je toraj dogotovljena, le kratek čas nas še loči do njene otvoritve in tako se zveže vendar tudi ta del naše dežele z ostalim svetom. Splošne sodbe o ti zgradbi še ni posamezne postaje pa vže sedaj nič kaj ne ugajajo občinstvu, tako naprimer bode postaja glaseča se na St. Vid pri Zatičini daleč odstranjena od župne cerkve, tako, da kateri bode namenjen iti v Ljubljano se ne bode posluževal ove postaje, temveč bode šel rajši na zatiško postajo. Še manj ugodna bode pa postaja Velika Loka, kjer bode vlak drdral ravno mimo St. Lorenca in se bode ustavil v pol ure oddaljeni vasi Loki pri podružnici. Kdor bode namenjen v St. Lorenc se bode pol ure dalje moral peljati ravno pred „nosom“ in potem peš natepavati jo gori nazaj. S tem pa ni rečeno, da bi ne bila postaja v Veliki Loki potrebna, postaja naj le bode tam ampak postajališče naj bi se v St. Lorencu napravilo ki bi tudi v drugem oziru bilo prav koristno, kajti ravno tukaj je pripraven izstop na slovečo božjo pot na Zaplazo, ki je poletenski čas prav obilno obiskana od vseh strani Dolenjske kakor tudi iz gornjih krajev in iz sosedne Štajarske. Opravičena je toraj občna želja št. lorenških župljanov, naj bi slavna železniška uprava vravnala tudi tu postajališče (kakor je v Otočah na Gorenjskem za božjo pot na Brezji,) katero bi se prav dobro obrestovalo, posluževali bi se ga tudi sosedni sv. kriški in čateški župljani, katerim bi bili polovico bližje kakor pa tri do štiri ure oddaljena Litija, od tu je do Čateža in Zaplaza hoda

eno dobro uro do Sv. Križa pa dve, oziroma dve in pol. Na vsak način ponavljamo še jedenkrat, postajališča si v St. Lorencu želimo!

(V graškem „Kirchliches Verordnungsblatt“ objavlja knezoškof Leopold naredbo, s katero se pozivljejo duhovniki v dušnem pastirstvu, da naj se od l. 1895, ko so tri leta prebili v duhovnem pastirstvu v nastopnih sedmih letih oglase za konkurzno poskušnjo. Ta odlok velja tudi za nazaj, tako da se imajo l. 1895 zglasiti pri konkurzu vsi duhovni pastirji, ki so l. 1885 dovršili svoje bogoslovne študije. Starejši gospodje naj bi se h skušnji oglašili vsaj v treh letih. Tudi se bodo v prihodnje imena novomašnikov kandidatov vsako leto na praznik sv. Petra in Pavla oklicala v cerkvi raz prižnice.

(Iz Mokronoga.) Minoli petek je bil za naše kraje nesrečen dan, kajti popoldne je po mnogih krajih toča napravila veliko škodo. Zadelo je naše najboljše vinske gorice: Malkovec, Vojnik, Telče, Stančji Vrh in druge. Tudi po nekodi št. rupertske, mirnske, trojiške in mokronoške župnije je baje napravila toča po polji veliko kvara. Ubogi ljudje, katere zadene pri sedanjih slabih časih ta šiba božja!

(Umrl) je dné 15. t. m. na Muti na Koroškem starosta našega državnega zbora, državni in deželni poslanec Oswald Nischelwitzer, star 83 let. V državnem zboru je zastopal kmetske občine sod. okrajev Spital, Sovodenj, Milstat, Greifenburg, Zgor. Bela, Kot, Šmohor in Kotiče, v deželnem zboru koroškem pa od l. 1861. začeni kmetske občine sod. okrajem Šmohor, Trbiž, Podkloster in Kotiče. Vedno je hodil za liberalno stranko čez drn in strn. Zadnji čas je dolgo bolehal; bil je od cesarja večkrat odlikovan.

(Iz Blok), 16. maja: Dosedanji župan g. Ivan Modic se je odpovedal županstvu. Odborniki in podžupanje, ki so se zbrali v torek 15. t. m. v občinski pisarni, izvolili so sedaj g. Janeza Pakiža, posestnika in vinotrčca v Novivasi. Prejšnji g. župan, ki je užival občno zaupanje vse županije je bil že trikrat izvoljen, in se je svoji časti odpovedal največ zaradi domačega posla. Novoizvoljeni g. župan je pa tudi možak od nog do glave, in upamo, da bo še mnogo let deloval na svojem častnem mestu v blagor vse občine. Bog poplačaj trud prejšnjemu in daj blagoslov sedajnjemu g. županu. — Vremena so podobna onim drugod, zato kaj bi od njih pravil! — Kmetijska podružnica je sedaj toliko napredovala, da ima svoj vrt, ki so ga ravno ogradili. — Požarna bramba je tudi osnovana, pravila potrjena in županstvo je dovolilo 1600 gl. za nakup gasilnega orodja.

(Slovo.) Iz Mokronoga: Pred tednom dni izgubili so Mokronečanje vlega dušnega pastirja č. g. Janeza A b r a m a, ki se je po blizu poldrugoletnem službovanji preselil na svojo novo službo — v Košano na Notransko. Vsi župljani so za službo božjo gorečega gospoda iskreno ljubili in prav žalostni so bili, da se je tako nenadoma ločil od nas. Največ pa je z gospodom kapelanom izgubila nežna šolska mladina, kateri je bil skrben in dober učitelj in vzgojitelj. Pridnejši šolarji so od njega vedno dobivali koristne knjige za berilo, kar jih je še bolj vspodbujalo k pridnosti in marljivosti. Pri odhodu, ko se je g. katehet poslavljajal od šolske mladine, plakalo je vse za dobrim gospodom. — Na novem mestu pač želimo izvrstnemu duhovniku obilo božjega blagoslova. Prepričan naj bode, da župljanom mokronoške župnije g. Janez ostane v trajnem in hvaležnem spominu. — To poročilo naj za danes zadostuje. Kaj drugega prihodnjič.

Samotar pod Žalostno Goro.

(Botanični vrt) dobi nov rastlinjak vsled odredbe ministerstva za uk in bogočastje, ker je stari rastlinjak že ves porušen.

(Bralno društvo v Mokronogu.) Kakor se nam poroča, to središče vseh razumnikov — lepo napreduje. Poleg tečnega berila podaje članom tudi razne veselice, igre in petje. Sedaj v poletnem času pa odbor prireja društvenikom izlete v sosedne kraje. — Prvi izlet namerava prihodnjo nedeljo, t. j. 20. t. m. prirediti na Goro sv. Jurija nad sv. Trojico, od koder je krasen razgled po divni št. rupertski ravnini in po sosednih vinskih goricah. Izletnikom misli č. g. župnik svetotrojiški ob 3. uri popoldne napraviti majnikovo cerkveno slavnost, pri koji naj bi pel mokronoški pevski zbor. Upamo da se pri ugodnem vremenu udeleže vsi društveniki in tudi drugi, katerim je kaj na družabnem življenju.

(Iz Primorja). Že dlje časa se bavi v Primorju — v Kraljevi — sekcijski načelnik Kršnjavi. Govorilo se je da obišče bakarski zaliv tudi sam ban, ko so prekrstili vladni parobrod v ime banove soproge Margarite. Bakarski magistrat posvetoval se je že glede slovesnega sprejema — a zastoj — bana ni bilo. Pravijo nekateri da mu je bilo iz Pešte namignjeno, naj nikar ne hodi, da ne pokvari vtisa lanjskega gubernatorjevega obhoda po Primorju. V Pesti bi radi, da Hrvati polagoma pozabijo, da bi moralo biti njih morje. Kršnjavi obiskuje o tej priložnosti tudi šole. Bil je tudi v Lešnju, da se podučijo kaj bolj o nautiki, ker kani prevestrojiti naviško šolo v Bakru. — Na žalost Hrvatom preselila se bo hrv. gimnazija iz Reke na sosednji Sušak. Prostor je že kupljen a zidati niso začeli. Žalostno je to, a čudno ni, ker vladno krmilo je v rokah neznačajnežev.

(O smrti kneza Kantakuzena.) ruskega načelnika pri oddelku za tuje vere, piše „Przeglad“, kakor pravi, iz dobrega vira, to-le pojasnilo: Kantakuzen je imel preiskavati nečloveške surovosti v Krožah, o katerih smo tudi mi svojedobno poročali. Na prošnjo vilenskega generalgubernatorja Orževskega jih je carju prikril in zato je dobil skoraj zastoj velikansko posestvo Lučaj, ki je bilo od nekega poljskega plemiča. Car je izvedel o tem in je Kantakuzena poklical k sebi. Po kratkem pozdravu vpraša car: „Kako je v Krožah?“ In na to mu odgovori knez: „Vaše veličanstvo, je že vse v redu, to je bila malenkost brez pomena.“ „In Lučaj“, vpraša car in srpo pogleda v kneza. Ta je prebledel; pri tem pa ga zadene krepka carjeva roka na lice. In nekaj sekund potem že ni bilo več Kantakuzena v carjevi pisarni. Bežal je na svoje posestvo in tam se je zastropil.

(Mažarski pevci v Reki.) Prišlo je 12. t. m. okolo 1500 — ako ne še kaj manj — pevcev iz vseh krajev Ogerske semkaj. Rečani, t. j. magistrat pripravljali se je za slovesen sprejem, a vkljub vsemu povzdigovanju novin o navdušenju, ne more se tajiti, da pevci ne bodo nesli ugodnega spomina o Reki domov. Že to ni dobro znamenje, da jih je koj drugi dan mnogo Reko zapustilo. Sploh so se tudi mnogi o Reki neugodno izrazili; priložnost sem imel o tem se prepričati. Na kolodvoru ni bilo ne navadnega navdušenja. Sliši se celo trditi, da ko so začeli Rečani vpiti „eljen“, slišali so se iz vagonov tudi obilni „živio“. Tako so se bili tudi na hrvaški strani pri vinu nekateri tako ogreli in s Hrvati dobro razumeli — govorili so tudi sami hrvaški — da so še celo „živili Hrvati“ vpili. Pevci so imeli razna znamenja na klobukih ali na prsih. Debrečinci so nosili rudeče trakove okolo klobuka. Tem bi bili morali Rečani še posebno gostoljubno se skazati, ker so bili sami lani gostoljubno od njih sprejeti. Ali ni se čuditi, ker v Debrečin ni šlo ravno preveč reške gospode, ampak več takih, ki ne morejo se tako skazati. Prvi dan zvečer so imeli gostbo zunaj na prostem na mestnem trgu. Bila je tudi električna razsvetljava. Tudi župan in guverner sta prišla na gostbo. Seveda se je pilo in jelo. 300 povablencev je jedenkrat sam guverner pogostil. S prva je bil namen, da bodo pevci tudi pri službi božji peli, a znali so to bajé magistratna gospoda zaprečiti. Morebiti so se sramovali, da imajo tako umazano župno cerkev. Pri tej priložnosti „inaugurirala“ (ne blagoslovila) se je tudi zastava „mažarskega reškega pevskega društva“. Neki reški list pa je z žalovanjem opazil, da je manjkal katoliški župnik, mej tem ko je z veseljen gledal prisotnega rabina in pastora! — Vse drugače je bilo zadovoljno „primorsko planinsko društvo“ iz Sušaka s sprejemom v Ljubljani in po Gorenjskem, od koder so lepe spomine prinesli domov. Gledé Mažarov pa seveda bodo novine mnogo pisale in stvar povzdigovale, samo radi reklame za Reko; pisati in po svetu trobiti je treba znati, dandanes svet že tako vse veruje novinam. Mažari zlasti so v tem kaj dobro vešč, širiti po svetu to, kar je njim v prid, a braniti novinam, pisati tisto resnico, ki bi znala škoditi njih oholosti.

(Občinske volitve na Sušaku pri Reki.) Na Sušaku pri reki imela je občina »Trsat-Sušak« občinske volitve. Priložnost je bila videti kako zna vladna ali mažaronska stranka po svoji volji napravljati večino. Prišel je pred nekoliko časa sem nov — v tem poslu dobro izvežbani paša, ali kot predstojnik, mažaron prve vrste. — V občinsko zastopstvo morali so doiti taki, kakor on hoče; zato razpiše volitve ali za reklamacije ni bilo časa, kakor samo tri dni. Reklamirati tedaj ni bilo prav

lahko. Kedor je bil le kaj odvisen od vlade in vladinovec moral je voliti — n. pr. finančni stražarji, dacarji, — podkupovalo se je tudi. Opozicijonci imeli so zelene listke in ne gledé na pritisk bilo jih je mnogo več in vendar niso zmagali. Mnogim se je reklo, da nimajo volilne pravice, ker jih ne morejo najti v imeniku. »A za davke me znate najti« — odgovoril je nekdo. Takim so se delale vsemogoče zapreke, samo da preteče prej določeni čas — tako da ne dojdejo opozicijski volilci vsi na red. Res, mnogo jih je še čakalo, da oddajo svoj glas — a mogočni gospod kot predstojnik zaključil volitev, ko so njegovi glasove oddali. — Vsi protesti ne bodo gotovo nič pomagali; na Turškem bi bilo v tej zadevi kaj bolje, kakor na Hrvaškem. Starega načelnika so kmalu potem zopet potrdili — podvrgel se je že prej vladni stranki — denarja sicer ne potrebuje, dovolj je bogat — rad bi pa tudi na časti postal. Sicer je pa kedo drugi za njim, ki se želi okoristiti — zmožniši od njega. Častna in poštena že ni taka izvolitev. Pravijo da mislijo za voljo tega nekateri odborniki odstopiti in prav imajo. Mnoge volilce je pa izjava predstojnikova še bolj razžalila, ker se je nekda očitno proti načelniku izrazil, da ako bi on njegove novce imel, storil bi vse volilce okolo svojega prsta plesati, t. j. da so podkupljivi. — Sicer pa zelo slabo priporočilo, ako se kr činovnik — varuh postave prijatelji in zavzema za ljudi, ki še svojih otrok krstiti ne pusté — kar zakon zahteva. Mnogo mnogo gnjilobe je na Hrvaškem. Vladna stranka in njena glasila kažejo to gnjilobo svetu v podobi lepega rudečega jabelka, katero je od znotraj že vse gnjilo — a braniti se ne bo moglo, da se s časoma gnjiloba tudi zunaj ne pokaže. — Zloba pa vedno le zlobo rodi. Torej tudi Sušak mora pasti v neprijateljsko oblast. — Radovedni smo, kakošne bodo pa prihodnje saborske volitve, — ako bo šlo tako »pravično naprej«.

Društva.

(Pevsko društvo „Ljubljana“). Vabilo na veliko vrtno veselico katero priredi pevsko društvo „Ljubljana“ v nedeljo dne 20. maja 1894 na Koslerjevem vrtu s prijaznim sodelovanjem g. Avgustina Puciharja. Prvi javni nastop mešanega zbora. Godba slav. c. in kr. pešpolka Leopold II. kralj Belgijski št. 27. Vstopnina za osebo 20 kr., čestiti podporini člani in otroci so vstopnine prosti. Začetek veselice ob 4. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi najuljudnejši odbor. V slučaju neugodnega vremena preloži se veselica na nedeljo 27. maja. — Vspored godbi: 1. Gretsche: Marica, koračnica. 2. Zdeusay: Slavska četvorka. 3. Verdi: Simfonija iz opere Nabukodonosor. 4. Ziehrer: Avstrija v zvokih, valček. 5. Suppé: I. Finale iz operete: Boccaccio. 6. David: Narodne pesmi, potpourri slovenskih narodnih pesnij. 7. Schlögel. Alpha, polka franc. 8. Gretsche: Pred 200 leti, velika vojaška glasbena slika. 9. Rab: Dunajski humor, valček. 10. Zajc: U boj, zbor iz opere: „Zrinjski“. 11. Komzak: Brenkarica, gavotte. 12. Strauss: Radetzky, koračnica. Vspored petju: 1. A. Hajdrih: „Na boj“, meški zbor. 2. A. Nedved: „Nazaj v planinski raj“, mešani zbor. 3. J. Kocijandč: „Majnik“, meški zbor. 4. F. Vilhar: „Lunici“, mešani zbor. 5. A. Nedved: „Pri slovesu“, meški zbor z bariton-samospevom, poje g. A. Pucihar. Kegljanje za dobitke se prične v soboto dne 12. maja in se nadaljuje vsak dan od 1. ure naprej. Zaktjučilo se bode isto nedeljo dne 20. ozioroma 27. maja ob 10. uri zvečer. Dobitki so: I. dobitek 30 kron, II. dobitek 20 kron, III. dobitek 10 kron, IV. dobitek 6 kron, V. dobitek 4 krone, VI. dobitek 6 kron za največ serij. VII. šaljivi dobitki za največkrat vseh devet. V mraku užgal se bode bengalični ogenj.

(Deželno pomočno društvo Rudečega križa za Kranjsko.) Dne 15. t. m. vršil se je v mestni dvorani redni občni zbor deželnega pomočnega društva rudečega križa za Kranjsko, katerega je otvoril I. podpredsednik ces. svetnik Murnik. Predsednik je pozdravil navzoče, med njimi društvene svetovalce g. štabnega zdravnika dr. Fiker in c. in kr. stotnika Andrejka ter naznanil, da se je družbi rudečega križa kakor tudi deželnemu društvu za Kranjsko za uspešno delovanje izrazilo Najvišje priznanje. — Deželna vlada je društvu že naprej dovolila v slučaju mobilizacije prirediti javnih bir za celo vojvodino Kranjsko. Za časa mobilizacije se bodeta ustanovila v Ljubljani dva zavoda in sicer bolnišnica postaja za 210 mož in rekonvalescentnica za 100 mož. Zdravniško pomoč je obljubilo 12 zdravnikov; lečila bodeta dva lekarnarja dajala. Vojška oblast je odredila 30 brambovcev kot strežnike v omenjenih zavodih. — Vso krajevno službo v prenašanju bolnikov preskrbelo bo v vojnem času brezplačno gasilno društvo v Ljubljani. — Za slučaj kolere pripravilo je društvo 36 stražniških predpasnikov, 236 posteljnih vložkov, 60 popolnih ka-

valet in 150 rjuh. Skupni stroški so značali 548 gl. 69 kr. Dosedaj dobile so nekaj teh rečij sledeče bolnice za silo in sicer: v Laborah pri Kranju, v Kranjskigori, v Št. Petru na Krasu, v Prevojah in v Kočevju. Društvu darovala je kranjska hranilnica 300 gl. in deželni zbor 100 gl., zadnji tudi še 600 gl. za priprave v slučaju kolere. Razun tega je darovala tudi družba sv. Cirila in Metoda 30 knjig razne vsebine. Društvo je štelokoncem 1893. leta 3 častne, 229 rednih in 3 podporne člane. Iz računskega zaključka je razvidno, da je znašala društvena imovina koncem 1893. l. 11.754 gl. 31 kr. v gotovini in 550 gl. v vrednostnih papirjih. Podružnice imele so 517 udov in premoženja 5074 gl. 77½ kr. v gotovini in 110 gl. v vrednostnih papirjih. Prispevki podružnic znašali so 339 gl. 55 kr. Poročilo in računski zaključek sta se odobrila, in prememba 2 paragrafov pravil vsprejela. Pri dopolnilni volitvi enega računskega preglednika, izvoljen je bil gosp. Josip Kušar, državni poslanec, in za namestnika pa trgovec gosp. Josip Lozar. Konečno izrekel je zbor vsem podpornikom društvenih interesov najgorkejšo zahvalo, posebno deželnemu zboru in kranjski hranilnici za izdatne denarne podpore.

Telegrami.

Avstrijska zbornica poslancev.

Dunaj, 17. maja. Pri posvetovanju o proračunu poljedelskega ministerstva ugovarja poljedelski minister, da bi bila trgovska pogodba z Nemčijo škodovala kmetijstvu. Minister navaja številke. Žitne cene se pa sploh ne odločujejo več v Evropi in s tem se bomo morali sprijazniti, dokler se Evropa skupno ne uprè. Govorec o razmerah v Ostrovici pravi, da je ondu huda agitacija, kakor povsod. Nekateri agitatorji pošteno mislijo, drugi so pa brezvestni hujšakači. Občna volilna pravica, kjer se nahaja, še delavcem ni prinesla osemurnega delavnika in tudi panamske afere ni zabranila. V treh četrtinah avstrijskih rudnikov je že osemurni delavnik; seveda je kaj družega, če se kategorično zahteva, da mora biti. Veliko delavcev je proti osemurnemu delavniku, ali se bojé pritiskanja hujšakačev. Jediná pomoč je, da se ljudstvo povrne k Bogu, da začne vanj verovati in se podvrže zapovedim njegovim. (Odobranje.)

Dunaj, 17. maja. Odsek za obdačenje spirita je prevzel davčno novelo, katero je predložila vlada za obdačenje spirita.

Ogerska zbornica poslancev.

Budimpešta, 16. maja. V zbornici poslancev je opozicija hudo napadala vlado, ker je nekda nakupila dva opozicijska lista, da bode vplivala na javno mnenje. Ministra notranih stvari in pravosodja sta zavračala napade. Wekerle je pa izjavil, da dosedaj še ni kupil nobenega lista, pač pa ga kupi, ko bi se mu zdelo potrebno.

Budimpešta, 17. maja. Minister notranjih stvari je danes v zbornici poslancev zagotovil, da vlada nima nobene zveze s časniškim podjetjem Millenium. Na to je ministarski predsednik predložil poročilo gospodske zbornice, da je odklonila civilni zakon. On predlaga, da zbornica sklene, da se drži vsprejetega načrta postave o ženitvenem pravu, in je zatorej zopet pošlje v gospodsko zbornico s pozivom, da zopet glasuje o njem in ga vsprejme. (Dolgotrajno odobranje.)

Praga, 16. maja. Včeraj je tolpa populčnih fantov pobijala okna pri hišah, po katerih so nemški napisi. Policija jih je večkrat razgnala pa so se hitro zopet zbrali. Največ škode so napravili pri državnem kolodvoru, kjer so ubili sedem stekel v oknih. Od tod so bežali pred policijo v Žižkov.

Metkovič, 16. maja. Nadvojvoda Albreht je včeraj popoldne ob tričetrt na 4. uri semkaj prišel. Oblastva so ga udano sprejela. Nadvojvoda je pa takoj dalje potoval.

London, 16. maja. Po poročilih iz San Salvadorja se je ondu pripetila večja nesreča. Neki vlak je skočil s tiru. 300 ljudij je mrtvih. V tem vlaku je bil tudi predsednik Oceto, ki je ostal nepoškodovan.

Umrli so:

15. maja. Franc Miklavčič, delavec, 47 let, Kravja dolina št. 11.
16. maja. Rozalija Dorfmeister, modistinja, 87 let, Gledališke ulice 10.

Tuji ci.

15. maja.

Pri **Stonu**: Tauber, Eder z Dunaja. — Kern, Zinner, Lloyd iz Trsta. — Pamutta iz Siska. — Jochmann iz Prage. — Lilekovits, Weiss iz Zagreba. — Pajnič iz Pelešč. — Cesenj iz Moravč. — Sofija Skedl in Leodoldina Kovačič iz Novega Mesta. — Jetis iz Trutnova. — Vranič z Vrha. — Bezgovšek iz Ljubljane. — Engelsberger, Aumann s Krškega. — dr. Lažansky iz Gradca.

Pri **Maliču**: Anton pl. Susič s soprogo iz Celja. — Krümmner iz Monakovega. — dr. Bujanović, Rubetič iz Zagreba. — Lackner iz Črnomlja. — Porlitz, Hermann de Rocco iz Trsta. — Šuvič iz Pulja. — Dovgan iz Brezovce. — Kritsch z Dunaja. — Krasser iz Gradca.

Pri **bavarskem dvoru**: Köstner, Kosar, Flora in Terezija Rom, Petrima iz Kočevja. — Sancin iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Matisch, Horak iz Beljaka. — Peharz iz Smohora. — Blažon iz Planine.

Pri **avstrijskem caru**: Kenda, Jurman iz Idrije. — Mastern iz Lienca.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celiju			
7. u. jut.	735.8	12.4	sl. svzh.	jasno	8.9
8. u. pop.	734.4	24.7	sl. zap.	oblačno	dež
9. u. zveč.	736.1	14.2	sl. zap.	"	"

Srednja temperatura 17.0° za 1-7 nad normalom

Zahvala.

Tukajšnji preč. g. župnik Janez Virant in bivši č. gospod kapelan Janez Abram sta naši šoli podarila mnogo knjig za učiteljsko in šolsko knjižnico, za kar blagima šolskima dobrotnikoma podpisano šolsko voditeljstvo tem potem izreka najtoplejšo zahvalo.

Voditeljstvo štirirazredne ljudske šole v Mokronogu, dne 14. maja 1894.

1894

Vozni red

železničnih prog
na slovenskem ozemlju:

Ljubljana-Dunaj; Ljubljana-Trst; Sv. Peter-Reka; Nabrežina-Gorica; Zidan most-Zagreb; Celje-Velenje; Spielfeld-Radgona-Ljutomer; Ljubljana-Trbiž-Dunaj; Ljubljana-Nov mesto-Straža; Ljubljana-Kočevje; Ljubljana-Kamnik

dobiva se
komad po 10 kr.
v Katol. Bukvarni in
Katol. Tiskarni, pri
Ničmanu in A. Turku.

Tovarniško zalogo
šivalnih strojev
in
pristrojev
za vozarenje
ima
IVAN JAK
v Ljubljani, Dunajska cesta 13.
Centki zastoj in franko.

Solnčniki
krasne novosti
v največji zalogi
in najrazličnejše cene
priporoča 164 10-9
L. Mikusch,
tovarna solnčnikov in dežnikov
v Ljubljani, Mestni trg št. 15.

294 1

Franja Čuček roj. Žužek, e. kr. sod. pristava vdova, naznanja v svojem, njenih otrok **Fanice** in **Martice** in družih sorodovincev imenu, da je njena iskreno ljubljena, dobra mati, oziroma stara mati, gospa

Franja Žužek roj. Tome, hišna posestnica,

danes dne 17. maja ob 6. uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče v 73. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v petek, dne 18. maja, ob 5. uri popoldne iz lastne hiše žalosti v Florjanskih ulicah št. 21 k sv. Krištofu, kjer bo truplo položeno v lastno gomilo.

Sv. maše se bodo brale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 17. maja 1894.

Mrtvaški listi se ne bodo izdajali.

Katoliška tiskarna
vizitnice
po nizki ceni.

→ Lepa mladinska knjižnica! ←

Primerno darilo so:

Pomladni glasi

posvečeni
SLOVENSKI MLADINI.
IV. zvezek.
Uredil
IVAN ŠTRUKELJ.
Založili potrudniki.
Tiskala Katoliška tiskarna v Ljubljani.
1894.

Cena mehko vezanemu izvodu je 25 kr., trdo vezanemu pa 35 kr., po pošti 5 kr. več.

Naročnino sprejema **Ivan Štrukelj**, bogoslovec v Ljubljani, in **Katoliška Bukvarna.**

II. in III. zvezka je tudi še nekoliko izvedov na razpolago, mehko vezan po 20 kr., trdo vezan po 30 kr.

← Lepa mladinska knjižnica! →

Dobro se izplačljivi papir za nalaganje.

6% no bolgarsko drža no hipotekarno posojilo.

V zlatu obrestljivo in povračljivo.

Hipotekarno zagotovljeno s prvo hipoteko na železnici **Ruščuk-Varna** in **Kaspian-Sofija-Kistendil** in na pristanišča **Burgas** in **Varno.**

Se more podražiti, ker te obligacije stojé še kach **8 odstotkov** pod zlatim pari-kurzom in je torej pričakovati da se jim poviša kurz, posebno ker veliko dohodkov donasajo.

Popolno davka in pristojbin je prosto za sedaj in za vso prihodnost.

Donaša po sedanjem kurzu okolu 6%, odstotka.

Po dnevnem kurzu dobi se pri 58 40—16

menjarnični delniški družbi **„Mercur“**, Dunaj, Wollzeile 10.

Zaradi prezidanja in izpraznenja mojega prodajalničnega prostora v

Glediških ulicah št. 4
v hiši gospoda Josipa Lenčeta („Pri belem volku“) bode
od 28. dne aprila do 23. maja

razprodaja

mojega stekla, porcelana, beloprstenine in razkošnega blaga, zrcal, podob, okvirjev, petrolejskih svetilnic po neznansko nizkih cenah.

Vsled tega se bode tudi v moji drugi prodajalnici

na Marijinem trgu šte. 4
nasproti frančiškanski cerkvi
vse blago prodajalo po znižanih cenah, dokler se ne odpre nov prostor. Velespoštovanjem

J. Bernarda naslednik
Julij Klein v Ljubljani. 256 12—9

Dunajska borza.

Dne 17. maja.	Dne 16. maja.		
Papirna renta 5%, 16% davka 98 gld. 45 kr.	Ogerska ziata renta 4% 119 gld. 55 kr.	4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 gld. 75 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka 98 . 35	Ogerska kronina renta 4%, 200 kron 95	Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld. 18 . 70	
Zlata renta 4%, davka prosta 120 . 65	4% državne srečke l. 1854. 147	Rudolfove srečke, 10 gld. 22 . 50	
4% avstrijska kronina renta, 200 kron 97 . 85	5% državne srečke l. 1860. 157 . 85	Salmove srečke, 40 gld. 74 . —	
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld. 999	Državne srečke l. 1864. 200	Waldsteinove srečke, 20 gld. 50 . —	
Kreditne akcije, 160 gld. 353 . 50	Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4% 98 . 50	Ljubljanske srečke 25 . —	
London, 10 funtov strl. 125 . 35	4% kranjsko deželno posojilo 97 . 60	Akcije angio-avstrijske banke, 200 gld. 152 . 25	
Napoleonond (20 fr.) 9 . 97	Kreditne srečke, 100 gld. 196	Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 3025 —	
Cesarski cekini 5 . 91	St. Genois srečke, 40 gld. 70	Akcije južne železnice, 200 gld. sr. 102 . 25	
Nemških mark 100 61 . 37 1/2		Papirnih rubeljev 100 134 . —	

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.